

סדנת ירושלים בירת ישראל תשע"ב

ערך: דן אבידן
עדכן: אילן בר, השתתפו בעריכה: שרה בדיחי, מתי חי, חנוך כליל החורש,
גילה מיטרני, גילה פרץ, עופרה שוורץ

מבוסס על סדנת מפגש טבע בא"י שכתבו ד"ר טימי בן יוסף וצוות הפיתוח לדורותי¹

---

¹ ראה בן יוסף ושיש (עורכים). (2006) "דרך ארץ בדרכי הארץ: התוכנית החינוכית של תחום שלי"ח וידיעת הארץ" עמ' 151-152.

ירושלים בירת ישראל

"...ירושלים היא לב-ליבה של מדינת ישראל. אנו גאים על כך שירושלים נתקדשה

גם בעיני בעלי דתות אחרות..."

(מתוך הודעת דוד בן גוריון בכנסת על העברת הבירה לירושלים - 5/12/49)

מסר ערכי

אחריות לקחת חלק בשימור וחיזוק מעמדה של ירושלים בירת ישראל כיסוד בזהותי היהודית-הלאומית, תוך גילוי סובלנות ליחסם של בני דתות אחרות לעיר.

מטרת הסדנה:

חיזוק הזיקה הרגשית של התלמיד לירושלים כמרכז הווייתו של העם היהודי ברצף הדורות וכבירת ישראל, תוך גילוי סובלנות לאוכלוסיות השונות בעיר.

הרעיון המרכזי:

"לא בהצהרות בלבד, לא בכיבושים בלבד אלא בכוח המעשה המחנך, היוצר והבונה, תיפדה ירושלים". (דוד בן גוריון, 1967)

ירושלים היא הבירה ההיסטורית, הרוחנית והפוליטית של עם ישראל. השם ירושלים/ירושלם נזכר בתנ"ך 613 פעמים, היא מוזכרת בכל תפילה ובכל טקס יהודי. ירושלים היא סמל הזהות והלאומיות היהודית, עתידה ישפיע גם על הדורות הבאים. הסדנה מדגישה את הקשר שבין היווצרות מעמדה של ירושלים בדורות הקודמים, לזהותו של התלמיד ולהכרעות פוליטיות בדור הנוכחי. בהיבט התכנים, הסדנה מתמקדת בשלושה נושאים:

- **איחוד שבטי ישראל:** דוד כבש את העיר במטרה להקים בה **מרכז רוחני** - בירה מדינית לממלכה שתאחד את כל שבטי ישראל. בנו שלמה בנה בה את בית המקדש והפך אותה לבירה דתית ומדינית.
- **שנות הכיסופים בגולה:** הכיסופים לציון, היא ירושלים, במשך אלפיים שנות גלות שימרו את זיכרון ימי קדם והובילו את תנועת ההתחדשות הלאומית-יהודית לבחור בשם **ציונות** להקים מחדש את המדינה היהודית דווקא בארץ ישראל ולקבוע את ירושלים כבירתה.
- **המתח הפוליטי:** במהלך ההיסטוריה נעשתה ירושלים קדושה גם לנצרות ולאיסלאם, דבר שהוביל להיווצרות מתח פוליטי אודות מעמדה ובעיר עצמה מאז ועד היום. המטען הדתי-רגשי לאורך 3000 שנות ההיסטוריה **היהודית**, מעצים את המתח הפוליטי הקיים בירושלים ומשפיע על עתידה של העיר וייתכן שאף על המזרח התיכון כולו.

קישור לסדנאות

- **סדנת ההר:** הכיסופים של העם היהודי לארץ ישראל הופנו בעיקר לירושלים. (שיעור 4 - חיזוק הזיקה להר ולמורשת העם).
- **סדנת המהפך הציוני במישור החוף:** ירושלים היתה ההשראה לשיבת העם לציון ולמהפך הציוני. ירושלים/ציון היא גם מקור שמה של התנועה הציונית.
- **סדנת מפגש תרבויות:** המתחים הפוליטיים סביב מעמדה של ירושלים מביאים לידי ביטוי את פני המציאות הרב תרבותית בארץ ישראל.

מושגים: זהות יהודית – לאומית.

המטרה והמסר הערכי בכל שיעור על פי סדר השיעורים

שיעור 1: מהי ירושלים עבורי

מטרת השיעור: התלמיד יחזק את זיקתו לירושלים באמצעות בירור תחושותיו לגבי מקומה בעולמו הרגשי.
מסר ערכי: באחריותי לברר את מקומה של ירושלים בעולמי הפנימי כי אני חוליה בשרשרת הדורות של עמי.

מעבר לרציונל שיעור 1

שיעור 2: ירושלים במקרא ובמסורת

מטרת השיעור: התלמיד יכיר את הסיפור המקראי ההיסטורי של היווצרות מעמד ירושלים כבירת ישראל כחלק מהסיפור שלו.
מסר ערכי: סיפור היווצרות מעמדה של ירושלים כבירה המאוחדת של שבטי ישראל הוא מרכיב בזהותי היהודית לאומית.

מעבר לרציונל שיעור 2

שיעור 3: מציון לציונות – הכיסופים לירושלים

מטרת השיעור: התלמיד יקשר בין הכיסופים לירושלים/ציון ושימור מרכזיותה בתודעה היהודית לאורך הדורות, לבין כינון המפעל הציוני והשבת ירושלים למעמדה כבירת מדינת ישראל.
מסר ערכי: אני מבחין במרכזיותה של ירושלים בתודעה היהודית באירועים שונים במעגלי החיים והיא חלק ממני כחוליה בשרשרת הדורות.

מעבר לרציונל שיעור 3

שיעור 4: עיר קדושה לשלוש דתות

מטרת השיעור: התלמיד יתוודע למקורות קדושתה של ירושלים לנצרות ולאסלאם לצורך הבנת הרגשות היוצרים מתח פוליטי בעיר ואודותיה.
מסר ערכי: ירושלים קדושה גם לדתות אחרות. למען שמירתה, עלי לגלות סובלנות ליחסם של בני דתות אחרות לעיר.

מעבר לרציונל שיעור 4

שיעור 5: על חבל דק

מטרת השיעור: התלמיד ייחשף לאירועים ההיסטוריים שהובילו למורכבות מעמדה של ירושלים במישור הלאומי והבינלאומי.
מסר ערכי: באחריותי להכיר את המתחים ואת העמדות הדתיות והלאומיות באשר לירושלים, להעצמת מחויבותי האישית לחיזוק מעמדה כבירת ישראל.

מעבר לרציונל שיעור 5

שיעור 6: אחריותנו על ירושלים

מטרת השיעור: התלמיד יציין דרכים שבהן הוא יכול לתרום לחיזוק מעמדה של ירושלים כבירת הנצח של ישראל.
מסר ערכי: אחריותי לקחת חלק בטיפול מעמדה של ירושלים בירת ישראל, כיסוד לזהותי היהודית לאומית, תוך גילוי סובלנות למגוון הדעות בחברה הישראלית.

מעבר לרציונל שיעור 6

היש"מ: ממנורת הריבונות למנורת הלב

המסר הערכי

באחריותי לטפח את ההיכרות שלי עם ירושלים כבירת ישראל המדינית והרוחנית, תוך גילוי סובלנות לבני דתות אחרות בעיר.

מטרת היש"מ

חיזוק זיקתו של התלמיד לירושלים כבירת ישראל באמצעות מפגש עם סמלי הריבונות, האתרים ההיסטוריים, האתרים המקודשים והנוף האנושי המגוון בעיר.

מעבר לרציונל היש"מ

שיעור 1 מהי ירושלים עבורי

"לכל אחד יש עיר ושמה ירושלים" (נתן יונתן)

מסר ערכי:

באחריותי לברר את מקומה של ירושלים בעולמי הפנימי כי אני חוליה בשרשרת הדורות של עמי.

מטרת השיעור:

התלמיד יחזק את זיקתו לירושלים באמצעות בירור תחושותיו לגבי מקומה בעולמו הרגשי.

הרעיון המרכזי

לאורך ההיסטוריה ירושלים מתקיימת בתודעת העם היהודי כבירתו הנצחית ומרכזו הרוחני. ירושלים מעוגנת עמוק בעולמו הרגשי של העם היהודי בארץ ובתפוצות כסמל לאחדות העם ומוקד לתקווה והתחדשות. מאחר שהזיקה לירושלים היא חלק חשוב בזוהוה היהודית והלאומית של התלמיד, יש צורך חיוני, כבר בתחילת הסדנה, לחשוף את התלמיד להיותה של העיר מוקד רגשי היוצר קשר מיוחד אל העיר. בירור רגשותיו של התלמיד וחשיפתו למגוון הרגשות שירושלים מעוררת יסייעו לחיזוק זיקתו לעיר.

קישור

בשיעור זה התלמיד יברר את מקומה של ירושלים בעולמו הפנימי.
בשיעור הבא יגלה התלמיד את הסיבות לכך שהעם היהודי מרגיש קשר מיוחד לירושלים.

התפתחות השעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יברר מה מקומה של ירושלים בעולמו הפנימי.
2. התלמיד יתרשם ממקומה של ירושלים בעולמו של חבריו לכיתה.
3. התלמיד יתרשם מעובדות בסיסיות אודות ירושלים היום (גודל אוכלוסייה, שטח, מרכז שלטוני, מרכז דתי, תירות, השכלה גבוהה, מוקד תרבותי-אומנותי וכו').

מושגים: שרשרת הדורות.

חזרה לרציונל הסדנה

שיעור 2 ירושלים במקרא ובמסורת

"ירושלים – עיר שמחברת ישראל זה לזה"
(ירושלמי בבא קמא פ"ז ה"ז)

מסר ערכי:

סיפור היווצרות מעמדה של ירושלים כבירה המאוחדת של שבטי ישראל הוא מרכיב בזהותי היהודית לאומית.

מטרת השיעור:

התלמיד יכיר את הסיפור המקראי ההיסטורי של היווצרות מעמד ירושלים כבירת ישראל כחלק מהסיפור הלאומי שלו (כיבוש ירושלים בימי דוד, בניית המקדש הראשון בימי שלמה ובניית הבית השני בימי עזרא ונחמיה ושיפוצו בימי הורדוס).

הרעיון המרכזי

מעמדה של ירושלים כבירת ישראל כיום, מתחיל להיווצר עם כיבוש עיר יבוס בידי דוד המלך שמקים בה את ירושלים בירת הממלכה המאוחדת. העלאת ארון הברית לעיר על ידי דוד ובניית בית המקדש בימי שלמה המלך, השלימו את תהליך הפיכתה של העיר לבירה מדינית רוחנית וסמל לאחדותו של עם ישראל. למרות חורבן ירושלים, והמקדש (בית ראשון וגם בית שני) ויציאתו של עם ישראל לגלות, נשמר מעמדה הייחודי של ירושלים בלב כל יהודי בכל הדורות.

קישור

בשיעור הקודם ביררנו מהו מקומה של ירושלים בעולמו של התלמיד.
בשיעור זה נברר את נסיבות הפיכתה של ירושלים לבירה מדינית רוחנית המאחדת את עם ישראל.
בשיעור הבא נעמוד על שמירת הקשר לירושלים במשך 2000 שנות גלות, קשר שהוביל להקמת התנועה הציונית והמדינה.

התפתחות השיעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יתאר את השתלשלות הפיכתה של ירושלים לבירה המדינית רוחנית של ממלכת ישראל המאוחדת מתוך מקורות תנ"כיים (ראה הרעיון המרכזי של השיעור).
2. התלמיד ידון בשיקולים האפשריים של דוד המלך בבואו לקבוע את ירושלים כבירת הממלכה המאוחדת (שיקולים מדיניים ודתיים).
3. התלמיד יקשר בין מקומה של ירושלים בעולמו הפנימי לבין מקומה בנרטיב הלאומי כפי שעולה מסיפורי המקרא שנלמדו בשיעור.

מושגים: בירה מדינית, בירה רוחנית, סמל, נרטיב.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)

שיעור 3

מציון לציונות - הכיסופים לירושלים

"אם-אֶשְׁכַּחךְ יְרוּשָׁלַם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי" (תהילים קלז, ה-ו)

מסר ערכי:

אני מבחין במרכזיותה של ירושלים בתודעה היהודית באירועים שונים במעגלי החיים והיא חלק ממני כחוליה בשרשרת הדורות.

מטרת השיעור:

התלמיד יקשר בין הכיסופים לירושלים/ציון ושימור מרכזיותה בתודעה היהודית לאורך הדורות, לבין כינון המפעל הציוני והשבת ירושלים למעמדה כבירת מדינת ישראל.

הרעיון המרכזי

ירושלים ובית המקדש השני חרבו בשנת 70 לספירה, אך מרכזיותה של ירושלים נשמרה בלבבות בני העם היהודי במהלך 2000 שנות גלות עד ימינו. הכיסופים לירושלים היו ביטוי לתקווה ולגאולה. דורות של יהודים הביעו את משאלת ליבם לגאולה בהתפללם "לשנה הבאה בירושלים הבנויה". ירושלים נזכרת בדרכים רבות בחיי היום יום בתפילה במנהגים ובאמנות. על רקע הכיסופים לציון (אחד משמותיה של ירושלים), כאשר קמה במאה ה-19 תנועה לאומית יהודית, אך טבעי היה

שתקרא לעצמה "התנועה הציונית", ותשיב לירושלים את מקומה כבירת ישראל.

קישור

בשיעור הקודם הבהרנו כיצד נוצר מעמדה המדיני והרוחני של ירושלים.
בשיעור זה נברר כיצד, למרות החורבן והגלות, נשמר מעמדה של ירושלים לאורך כל הדורות והוביל להקמת התנועה הציונית והמדינה.
בשיעור הבא נעסוק בקשר הדתי- הרגשי של האיסלאם והנצרות לירושלים שלאחר החורבן.

התפתחות השיעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יתאר ביטויים מעשיים למקומה של ירושלים בחיי היום יום (בתפילה ובמנהגים).
2. התלמיד יציג מקור יהודי ספרותי אחד שמבטא את עוצמת הגעגועים לירושלים בימי הגלות. "לבי במזרח" של יהודה הלוי, "אלטנוילנד של הרצל", מגילת איכה, "התקווה".
3. התלמיד יתרשם מהכיסופים לירושלים ומנוכחותה בעולמו של היהודי במשך הדורות.
4. התלמיד יסביר את הקשר בין הכיסופים לירושלים לבין המפעל הציוני שחידש את מעמדה כבירת המדינה היהודית בעת החדשה.

מושגים: מעגל החיים, מעגל השנה.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)

שיעור 4

עיר קדושה לשלוש דתות

"... וְנָהְרוּ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם" (ישעיהו ב 2)

מסר ערכי:

ירושלים קדושה גם לדתות אחרות. למען שמירתה, עלי לגלות סובלנות ליחסם של בני דתות אחרות לעיר.

מטרת השיעור:

התלמיד יתוודע למקורות קדושתה של ירושלים לנצרות ולאיסלאם לצורך הבנת הרגשות היוצרים מתח פוליטי בעיר ואודותיה.

הרעיון המרכזי

בירושלים פועלים כוחות פוליטיים גלובליים בעלי עוצמה ניכרת. כוחות אלו יונקים מהתקדשות ירושלים גם לנצרות ולאיסלאם. קדושת ירושלים לנצרות נובעת מסיפור פעילותו וצליבתו של ישו בעיר. האיסלאם, שרואה עצמו היורש של היהדות והנצרות, שקדמו לו, קשר במסורותיו את ביקורו של מוחמד "במסגד הקיצון" להר הבית בירושלים, שהפכה לשלישית מבין המקומות הקדושים לאיסלאם אחרי מכה ומדינה. המטען הדתי-רגשי של המוני המאמינים שמקדשים את העיר, מעצים את המתח הפוליטי בעיר. על מנת שנוכל לחיות ביחד, יש לגלות סובלנות כלפי בני הדתות השונות.

קישור

בשיעור הקודם ביררנו כיצד, למרות החורבן והגלות, נשמר מעמדה של ירושלים כל הדורות והוביל להקמת התנועה הציונית והמדינה.
בשיעור זה נעסוק בקשר הדתי-הרגשי של הנצרות והאיסלאם לירושלים שלאחר החורבן.

בשיעור הבא נעסוק בחידוש מעמדה של ירושלים כבירת ישראל ובמתחים הפוליטיים שנוצרו על רקע זה.

התפתחות השיעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יתאר את המקור לקדושת ירושלים לנצרות ולאיסלאם.
2. התלמיד יתרשם מהתקדשותה של ירושלים לכל שלוש הדתות המונותאיסטיות. ירושלים.
3. התלמיד יקשר בין יתרונות היחס הסובלני וחופש הביקור לבין בירושלים הפריסה העולמית של מוסלמים ונוצרים ועוצמת הכוחות הפוליטיים הפועלים בירושלים.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)

שיעור 5 על חבל דק

" ירושלים מכל הערים בעולם" (סיסמת עיריית ירושלים)

מסר ערכי:

באחריותי לדעת על קיומם של מתחים דתיים ולאומיים באשר לירושלים, לשם העצמת מחויבותי האישית לחיזוק מעמדה כבירת ישראל.

מטרת השיעור:

התלמיד ייחשף לאירועים ההיסטוריים שהובילו למורכבות מעמדה של ירושלים במישור הלאומי והבינלאומי.

הרעיון המרכזי

עם הקמתה של התנועה הציונית בשלהי המאה ה-19, והתגברות תהליך שיבת העם לארצו, החל תהליך השבת ירושלים למעמדה כבירת ישראל. חשיבותה וקדושתה של ירושלים לשלוש הדתות המונותאיסטיות הביאו לתביעת בעלות על העיר הן מצד אומות העולם, שביקשו להגדירה כטריטוריה בינלאומית, והן מצד הפלסטינים שתובעים אותה כבירתם.

תהליכים אלה ותהליך השלום המתמשך עם הפלסטינים, מעמידים את ירושלים בשיאו של מתח פוליטי ומשפיעים על עתידה של העיר והמדינה.

קישור:

בשיעור הקודם: עסקנו בבירור קדושתה של ירושלים לנצרות ולאיסלאם.
בשיעור זה: נעסוק בתהליך שהביא לחידוש מקומה של ירושלים כבירת מדינת ישראל והמתחים הפוליטיים שנוצרו כתוצאה מכך.
בשיעור הבא: נדון בדרכים לחיזוק מעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

התפתחות השיעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יתאר התרחשויות חשובות בתהליך חידוש מעמדה של ירושלים מהמאה ה-19 (כינון המוסדות הלאומיים, החלטת החלוקה, החלטת בן גוריון, מלחמת השחרור, מלחמת ששת הימים, קיום חופש פולחן לכל הדתות וקביעת גבולותיה המוניציפאליים של העיר, חוק ירושלים).
2. התלמיד ייחשף למתח שיוצר ריבוי בעלי האינטרסים, הדתות והלאומיים הטוענים לזכותם בקביעת אופייה ועתידה של ירושלים.
3. התלמיד יתרשם משגרת היומיום וריבוי המבקרים בעיר למרות המתחים הדתיים והפוליטיים.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)

שיעור 6 אחריותנו על ירושלים

"למען ציון לא אֶחָשָׂה, ולמען ירושלים לא אֶשְׁקוּט" (ישעיהו ס"ב,א')

המסר הערכי:

אחריותי לקחת חלק בטיפוח מעמדה של ירושלים בירת ישראל, כיסוד לזהותי היהודית לאומית.

מטרת השיעור:

התלמיד יציין דרכים בהן הוא יכול לתרום לחיזוק מעמדה של ירושלים כבירת הנצח של ישראל.

הרעיון המרכזי

ירושלים היא בירת ישראל, סמל הלאומיות הישראלית ברצף הדורות, ומקודשת לשלוש הדתות המונותאיסטיות.

כצעד משמעותי לחיזוק מעמדה של ירושלים כבירת ישראל חוקקה הכנסת ביולי 1980 את **חוק יסוד "ירושלים בירת ישראל"**. החוק קובע כי "ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל" (סעיף 1 בחוק). בחוק הובטח חופש גישה ופולחן לבני כל הדתות למקומות הקדושים להם. משרד החינוך קבע כי על כל תלמיד לבקר בירושלים לפחות שלוש פעמים במהלך שנות לימודיו (בכיתה ה', ז', י').

כל אחד מאזרחי ישראל מחויב לפעול לחיזוק מעמדה של ירושלים בירת הנצח של ישראל. על רקע התובנות שנלמדו בשיעורים הקודמים, על התלמידים לגבש בשיעור זה רשימת הצעות לפעולה מעשית לחיזוק מעמדה.

קישור

בשיעור הקודם: עסקנו בתהליך חידוש מעמדה של ירושלים בעת החדשה והמורכבות הפוליטית שנוצרה בעיר.

בשיעור זה נעסוק בגיבוש דרכים מעשיות למימוש אחריותו של התלמיד לחיזוק ושימור מעמדה כבירת ישראל.

התפתחות השיעור על פי יעדיו:

1. התלמיד יכיר את סעיפים 1-3 בחוק יסוד "ירושלים בירת ישראל".

2. התלמיד ייחשף לפעולות שנעשו בעבר ונעשות כיום לחיזוק מעמדה של ירושלים.

3. התלמיד יציג דרך אחת לפחות למימוש אחריותו ולדרך בה הוא יכול לתרום לחיזוק ושימור מעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)

מושגים: חוק יסוד

היש"מ

ממנורת הריבונות למנורת הלב

"עשרה קבין של יופי ירדו לעולם - תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו ואין לך יופי כיופייה של ירושלים"

(תלמוד בבלי, מסכת קידושין דף מט ע"ב)

המסר הערכי

באחריותי לטפח את ההיכרות שלי עם ירושלים כבירת ישראל המדינית והרוחנית, תוך גילוי סובלנות לבני דתות אחרות בעיר.

מטרת היש"מ

חיזוק זיקתו של התלמיד לירושלים כבירת ישראל באמצעות מפגש עם סמלי הריבונות, האתרים ההיסטוריים, האתרים המקודשים והנוף האנושי המגוון בעיר.

הרעיון המרכזי

יש"מ סדנת ירושלים נועד להפגיש את התלמיד באופן בלתי אמצעי עם אתרים בהם יוכל לחוש את המורשת היהודית ההיסטורית בעיר (ימי בית ראשון ובית שני) ואת סמלי השלטון והריבונות המאפיינים את העיר כבירת ישראל. מפגש זה יסייע לחזק בתודעת התלמיד את מעמדה של ירושלים כבירת ישראל ואת זיקתו לעיר כיסוד לזהותו הישראלית, היהודית והלאומית.

מכלול הנופאדם של העיר ימחיש לתלמיד את קדושתה של העיר לבני הדתות השונות ויסייע להכרה בעוצמת הקשר הדתי והרגשי שלהם לירושלים, ולהכרה בנחיצות קיום יחס סובלני לאחר שמירה על מעמדה של ירושלים.

קישור לסדנה

היש"מ מיועד לזמן חוויה רגשית שתעצים את הנלמד בסדנה ותמחיש את הסיפור ההיסטורי לצד ההווה העכשווית בעיר.

יעדי היש"מ:

1. התלמיד יתרשם מיופייה וייחודה של העיר, מגוון האוכלוסייה ושיגרת החיים בה.
2. התלמיד יקשר בין האתרים ההיסטוריים לאירועים מהתנ"ך/ממקורות יהודיים נוספים.
3. התלמיד יזהה מבנים המסמלים שלטון, ריבונות ותרבות בעיר.
4. התלמיד יבצע תצפית נוף על העיר ויאפיין מבני דת שונים.
5. התלמיד יחווה כניסה חגיגית בשערי העיר העתיקה.

חזרה לרציונל הסדנה

שיעור הכנה ליש"מ

"ירושלים כתבנית שלושה הרים" (ארנון ברוקשטיין)

המסר הערכי:

ירושלים מגלמת את כל מרכיבי הזהות המורחבת שלי כאזרח המדינה וכבן לעם היהודי.

מטרת השיעור:

יצירת סקרנות, מוכנות ליש"מ ושותפות על ידי צמצום מרחב הזרות וחלוקת האחריות.

הרעיון המרכזי:

שיעור ההכנה נועד להכין את התלמיד ליש"מ בהלימה למיקומו ברצף הלימודי של הסדנה בו נמצאת הכיתה סמוך ליציאה ליש"מ.

יעדי שיעור ההכנה:

1. התלמיד יזהה אילו סמלים לאומיים מיוצגים בכל אחד מ"שלושת ההרים" ומה הזיקה ביניהם.
2. התלמיד יברר את תרומתם של הסמלים הלאומיים הללו לשיגרת חייו ולזהותו.
3. התלמיד יתארגן לביצוע המשימות הנדרשות ממנו ביש"מ, הן כיחיד והן כחבר בחוליה.
4. התלמיד יהיה מוכן ליציאה ליש"מ בהיבט הארגוני והבטיחותי.

היבטים לצמצום מרחב הזרות

1. מיקוד בתיאור מסלול ואופי היש"מ.
2. הבהרת מושגים הקשורים ליש"מ.

3. מתן הנחיות ארגוניות, חלוקה לחוליות משימה, ציוד, לו"ז.
- א. חלוקת משימות לחוליות ומשימות אישיות:
  - ב. ארגוניות: ראש חוליה, אחראי ג'ריקן, אחראי ניקוד בתחרות וכו'.
  - ג. לימודיות: משימת חקר, משימות הדרכה, הובלת הכיתה וכו'.
  - ד. חברתיות חווייתיות: מורל, צ'ופרים, משחקים, כיבוד וכו'.
4. מתן הנחיות הקשורות בהיבטי בטיחות וביטחון.

[חזרה לרציונל הסדנה](#)